

Metković : dragulj na Neretvi

23. studenoga 2020.

Piše: Anto PRANJKIĆ

-To je nama dala naša mandarina. Nitko nas ne može u novcu prevariti. Kad djeca idu u školu uče brojati s mandarinama. Njima ne trebaju kojekakve brojalice, računalice i kojekakve priručne stvarčice. Oni kroz mandarinu dobiju i znanje i galeb. Ipak, Co-vid 19 je donio mnogo problema ovim ljudima. Najprije su epidemiološke mjere donijele restrikcije: u ponašanju, u odnosima, u komunikaciji, u životu. Nekada su Metkovci znali često dnevno i po pet puta preći granicu. Danas to nije moguće.

-Nije lako ljudima iz drugih krajeva kad dođu u naš kraj, ali im, tako kažu, bude žao kad se rastaju, govori nam Mario, jedan od najvećih uzgajivača mandarina u Metkoviću.

-U znoju svom zarađujemo i živimo, dodaje, dok se polako vozimo cestom koja nas vodi od Neuma prema Metkoviću.

Grad Metković je gradić na jugu Hrvatske koji se nalazi u neposrednoj blizini jedinog bosansko-hercegovačkog izlaza na more, gradića Neuma. Ljudi su ovdje uvijek uzgajali kulture koje su mogle najviše dati, ali u zadnje vrijeme ni mandarine nisu kao što su nekad bile.

-Ne može se više od mandarine živjeti. U biti mogli bismo mi nešto i zaraditi ali ta agrarna politika je vrlo nakaradna i umjesto da otkupljuju naše što je na našoj zemlji uzgojeno, oni se odlučuju za uvoz. Taj uvozni lobi je vrlo moćan i mi svoje proizvode ne možemo plasirati na tržište, a priroda naših proizvoda je takva, da ako ih nisi ubrao i odmah plasirao na tržište krajnjem kupcu proizvod gubi na kvaliteti, kaže Mario i ističe da u Metkoviću ima još nekoliko vrlo velikih problema. Jedan od najvećih je nedostatak radne snage.

-Nema radnika ni za lijeka. Mi platimo dnevnicu do 300 kuna i to je dobra dnevnicu, ali nema tko ju zaraditi. Ljudi se polako odmiču od Metkovića i mandarina, kaže Mario, ali ipak ističe da će on raditi sve dok može.

-Posao jednostavno zavoliš i radiš i ne gledaš na posljedice koje nastaju. Važno je da čovjek može zaraditi za život. Naravno da se samo od mandarina ne može živjeti ako niste veliki, ako nemate

velike nasade, ali uz neki dodatni poslić, ipak je lijepo živjeti na svome. Važno je da se mogu platiti režije i kupiti kruh, ističe on.

Metković je grad, koji je posljednjih godina postao poznat po politici. Više je nego dobro zastupljen u Hrvatskom državnom saboru. No, naš sugovornik ističe da od zastupnika i nema neke koristi, ali da Metković nikada nije imao potporu niti od drugih. Malo su ljudi koji se bave mandarinama imali koristi od Jambe. I to je to. Ljudi žive i snalaze se kako znaju i mogu. Najčešće jedni drugima pomažu i zajednički prkose zlom vremenu koje se spustilo na ove prostore.

-Eto i ta korona. Ne znam što još neće doći. Nije mi jasno zašto jednom ne počnu padati pečene kokoši, janjci ili odojci. Samo neke gripe, kuge, Co-Vidi, kroz smijeh će Mario. Jedino kaže, ovaj metkovski komedijaš, istovremeno vrhunski poslovni čovjek, sreću pričinjavaju dječica. Iz Metkovića je uvijek bilo nekih državnih prvaka. U rukometu, pa i nogometu, a posebno u matematici, u računanju.

-To je nama dala naša mandarina. Nitko nas ne može u novcu prevariti. Kad djeca idu u školu uče brojati s mandarinama. Njima ne trebaju kojekakve brojalice, računalice i kojekakve priručne stvarčice. Oni kroz mandarinu dobiju i znanje i gablec.

Ipak je Co-vid 19 donio mnogo problema ovim ljudima. Najprije su epidemiološke mjere donijele restrikcije: u ponašanju, u odnosima, u komunikaciji, u životu. Nekada su Metkovci znali često dnevno i po pet puta preći granicu. Danas to niije moguće.

-Sve pregledaju kao da nosimo bombe a ne mandarine. Sve nas nešto zapitkuju, ali ipak dok je nama naših iz Herceg-Bosne i nama je dobro. Oni su nam za sada jedini pravi kupci. Znamo mi da će oni to dalje prodati, ali nema veze. Neka, i njima. Važno je da mi dobijemo ono što je naše, kaže Mario i naglašava da i ljudi u pograničnim dijelovima Hercegovine uzgajaju mandarinu, ali kako ima mnogo slučajeva i otkupa iz Metkovića, jer se ovdašnja mandarina zbog kvalitete nađe i u Srbiji i cijeloj Bosni.

-Neki dan mi se javlja prijatelj iz Tuzle i pita jesam li Milovanu iz Ljubuškog prodao mandarine. Ja kažem da jesam. A on kaže kako ih je prepoznao. Takve su naše mandarine iz Metkovića. Za njih nema granica. Šire se brže od korone i govore tisuću riječi.

Dok polagano vozimo ovim krajem u razgovor se uključuje i gospođa Katarina. Ona je u Metković došla jednog dana, zaljubila se i tu ostala cijeli život. Hladnu Poljsku zamijenila je sunčanim Jadranom. Kaže, kako joj ponekada nedostaje njezina Poljska, ali kao turistička agentica i dalje održava vezu sa svojim sunarodnjacima, pa je spojila ugodno s korisnim.

-Nije u Metkoviću loše. Navikla sam se. Tu je moja obitelj, ali volim i Polsku, iako tečno govori hrvatski ipak se osjeti taj sjeveroistočni govorni šarm.

-Nije mi žao što sam došao u Hrvatsku i Polsku zamijenio ovom zemljom. Ja sam vam rođen u blizini Katowica, baš tamo gdje je rođen i Sveti Otac Ivan Pavao Drugi, koji je jako puno volio Hrvatsku. Bio je velika veza naša dva naroda, napominje Katarina i kaže kako današnje vrijeme nije baš povoljno za njezin posao, ali Poljaci dolaze. Možda u manjem broju, ali još uvijek su jako zastupljeni među stranim gostima.

-Korona je turistički uništila cijeli svijet, pa i nas, ovdje u Hrvatskoj, ali mi moramo raditi. Ovo je naš život i naš kruh. Mi od ovoga živimo. Pored ljudi iz moje zemlja često su mi klijenti i iz Bosne i Hercegovine. Oni su naši susjedi. Dragi ljudi. Dolaze nam i Slavonci. Ajme, što imaju lipu kobasicu. Imam prijatelja Ilju iz Županje koji mi uvijek donese i sreći nema kraja.

U trenutku kada smo razgovarali s gospođom Katarinom upravo je dolazilo jedno poslovno izaslanstvo. Dječica su tražili posla u potporu za apartmane u Drveniku kod Makarske. Gospođa se uredno oprostila od nas i krenula putem svojih svakodnevnih obveza kojim zarađuje za život.

U prelijepom Metkoviću zadržali smo se još malo. Čuli smo priču o neponovljivoj utrci lađa i fenomenalnim rukometašima koji su ovaj grad proslavili diljem svijeta. I što je najvažnije nismo čuli sve. Ostala su odškrinuta vrata dobrodošlice za nove storije i reportaže iz dragulja s Neretve.